

Izhaja
vsak mesec enkrat.
—
Uredništvo in uprav-
ništvo je v
Salendrovi ulici št. 6.

MOJ DOM

Oglase se računa po
posebnem ceniku.
Tiska tiskarna Makso
Hrovatin v Ljubljani.
Odgovorni urednik:
Ivan Frelih

Glasilo Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani.

Štev. 3.

Ljubljana, 22. aprila 1926.

Leto VI.

Vabilo k rednemu občnemu zboru Prvega društva hišnih posestnikov v Ljubljani

ki se vrši

v nedeljo, dne 9. maja 1926 ob 9. uri
dopoldne v veliki dvorani hotela »Union«
v Ljubljani.

DNEVNI RED:

1. Odobrenje odborovega poročila v preteklem letu.
2. Računski zaključek za l. 1925 in proračun za tekoče leto.
3. Volitev odbornikov.
4. Volitev treh pregledovalcev računov.
5. Poročilo in razprava o stanovanjskem zakonu in vprašanju.
6. Poročilo o davčnih zadevah.
7. Slučajni predlogi.

Ako bi bil prvotno določeni občni zbor nesklepčen, se vrši pol ure pozneje drugi, ki bo sklepal ne glede na število članov.

Na tem občnem zboru poda odbor natančno poročilo o delu in boju v dosegu raznih olajšav in ugodnosti, ki smo jih dosegli hišni posestniki v naši organizaciji v zadnjem letu. Z udeležbo na občnem zboru pa hišni posestniki tudi dokažejo, da se zavedajo svoje stanovske dolžnosti in pri tem spoznajo koliko truda in dela je imel odbor v pretečenem letu v svrhu izboljšanja razmer.

K prav polnoštevilni udeležbi vabi najvljudneje odbor.

Preprečeno podaljšanje stanov. zakona.

Prav nepričakovano je zadela hišne posestnike v naši državi izjava ministra za socialno politiko g. Simonovića povodom razprave proračuna za njegov resor v Narodni skupščini, da ima že pripravljen predlog za ministrski svet, da se uvede v finančni zakon za leto 1926-27 v posebnem členu pooblastilo, da sme ministrski svet v slučaju potrebe sam brez Narodne skupščine podaljšati na nedoločen čas veljavnost sedanjega stanovanjskega zakona ali ga pa tudi primerno spremeniti. Torej še tega je bilo treba, da popolnoma brez potrebe in o nepravem času minister za socialno politiko skuša po ovinkih doseči podaljšanje hišnim posestnikom storjenih krivic. Takoj izjavljamo, da smo se pozneje v Beogradu prepričali, da vse te manipulacije izvirajo od raznih ministrskih načelnikov, inšpektorjev, zlasti v ministru za socialno politiko, pa tudi v drugih mi-

nistrstvih in da so pri tem delu ne zadnji, temveč sporo prvi slovenski uradniki.

Naravno je, da nas ministrova izjava ni pustila hladne, temveč smo takoj zahtevali sklicanje, brez odlašanja in premissljanja, konferenco delegatov Glavnega saveza društev hišnih in zemljiških posestnikov v Beogradu za dan 25. marca 1926. Nekateri delegati nam skoraj niso hoteli verjeti, da je iz Slovenije došla vest resnična, ker so opravičeno smatrali vest za popolnoma protustavno, da bi se tako važni zakoni reševali ali delali brez Narodne skupščine.

Na sejo delegatov so došli zastopniki iz vseh večjih mest naše države, zlasti Zagreba, Sarajeva, Splita, Novega Sada, Broda, Velikega Bečkereka itd. Iz Slovenije sta prišla predsednika Frelih iz Ljubljane in Glaser iz Maribora. Pri vseh sejah in deputacijah je seveda bilo častno zastopano beogradsko društvo. Seje v Beogradu so trajale 3 dni in jih je vodil deloma predsednik Glavnega saveza dr. M. Marinković, deloma prvi podpredsednik I. Frelih iz Ljubljane. O vsem podrobnem delu seje ne moremo poročati, ker bi bilo to preobširno. Deputacije so obiskale vse merodajne poslaniške klube, večina ministrov med njimi seveda tudi ministra za socialno politiko Simonovića, s katerim smo dolgo razpravljali o stanovanjskem vprašanju in se je tekom debate pokazalo, da je bil gospod minister v marsičem napačno poučen od raznih svojih in drugih ministerjalnih uradnikov kakor tudi od najemniških organizacij. Prepričani smo, da g. minister zdaj v tem važnem vprašanju marsikaj drugače sodi kakor poprej. Potrebo podaljšanja je utemeljeval s tem, da sta Francija in Čehoslovaška stanovanjski zakon za več let podaljšali, kar smo znali primerno zavrniti, sklicevaje se na drugačne politične in gospodarske razmere v teh dveh državah. Odkrito in lojalno moramo priznati, da nam je velika večina radikalnih poslancev, kakor tudi hrvaške seljaške stranke bila zelo naklojena in se moramo samo njim zahvaliti, da ni že danes spolnjena želja najemnikov in da ni stanovanjski zakon že danes podaljšan za nedogleden čas.

Ministrskemu predsedniku g. Nikolu Pašiću smo po deputaciji izročili spodaj natisnjeno spomenico, v kateri povdarjamo nevzdržne razmere, protustavno in nepotrebno podaljšanje stanovanjskega zakona. Hišni posestniki bodo gotovo to poročilo z veseljem sprejeli ter uvideli, da se samo v močno organizacijo doseže uspeh. Če bi ne bilo organizacije posestnikov v Sloveniji, pa bi bila že danes zapečaten njih usoda morda za več let, ker vsakdo ve, kaka nevarnost obstoji v tem, če dobijo ministri pooblastilo kak zakon po svoje podaljševati in urediti ter se pri tem izogniti neprijetnim debatam v Narodni skupščini, s čemur znajo izgubiti tudi kakega volilca. Zato pa vsi hišni posestniki v organizacijo za našo pravično stvar in ne stati izven nje ali jo celo brez potrebe zapuščati.

Gospodu

Nikoli Pašiću,
ministr. predsedniku kralj. vlade
Beograd.

Gospod predsednik!

Že polnih sedem let je, odkar se našimi hišnimi posestniki vrši velika krivica in materijalno upropaščavanje s predlaganjem raznih stanovanjskih naredb in zakonov.

Po zvršeni svetovni vojni, prva leta, ko so kraljeve vlade predlagale take naredb in zakone, moglo bi se še nekoliko vsaj upravičiti z nujno potrebo državno, ali sedaj ko so se povojne razmere v naši kraljevini iz temelja izpremenile, ker ima vsak državljan te kraljevine mogočnost, da dela in zasluži in ko je prenehala vsaka potreba, da država posreduje v stanovanjskem vprašanju, je pa velika krivica in ni modro niti koristno, da kraljevska vlada podaljšuje to nesrečno stanje, v katerem se hišni lastniki že toliko vrsto let nahajajo.

Ako resnično teži kralj. vlada, da izvede socialne pravice nasproti vsem državljanom te države enako, onda je nesporni faktum, da ta socialna pravica nalaga kraljevski vladi: da ukine to nezno stanje in bremena s hišnih lastnikov, ki so prišli v obupno situacijo in materijalno propadanje.

Narod, a to je stvarno in v bistvu poljedelec (kmet) v naši državi, on ne zahteva salonov niti rekvizicij tujih, z znojem pridobljenih domov, a na račun birokracije in raznih drugih špekulantov gaziti pravico privatne lastnine, to ne vodi k nikakemu dobremu. S tem se ne izvaja princip socialne pravice, ampak nasprotno pospešuje in izziva težnja k boljše življenju.

Kraljevska vlada mora biti v tem na čistem: da se bo v naši državi nahajalo vedno mnogo birokracije in raznih špekulantov, ki zahtevajo in bodo zahtevali, da se to nezno in obupno stanje hišnih lastnikov v neskončnost podaljšuje, zato da bi oni mogli komodnejše in luksurijozneje živeti in svojevoljno gaziti po tujem imetju.

Ko je bil poslednji stanovanjski zakon od 15. maja pr. leta predložen, je bil izdelan na brzo roko in pripravljen po koncepcijah načelnikov in inšpektorjev v ministru za socialno politiko. V tem zakonu se ni oziralo niti na najpravičnejše zahteve hišnih lastnikov, ali se nam je reklo, da je to zadnji zakon, ki omejuje pravice prostega razpolaganja z našimi hišami in da bode veljal samo do 1. novembra 1926. Tako obljubo in svečano izjavo je dal g. minister soc. politike prošlo leto pred narodno skupščino. Kaj pa sedaj vidimo? G. minister soc. politike je pa stopil z resnobno namero, da ta sedanji usodni stanovanjski zakon zopet na brzo roko potom amandementa sprevede in podaljša preko kraljevske vlade in narodne skupščine.

Tako postopanje je vredno vsake ob-
sodbe in mi protestiramo proti takemu de-
lovanju gospoda ministra socijalne po-
litike.

G. minister soc. politike se ni niti po-
trudil, da bi proučil vse one tako usodne
in neznosne poedine odredbe sedanjega
stanovanjskega zakona, ki so se hišnim
lastnikom tudi prekrivično v zakonu nalo-
žile, marveč je brezobzirno pristopil k na-
meri, da nam to neznosno stanje in zlo po-
daljša.

Apeliramo na Vas, uvaževani gospod
predsednik, kot najmočnejšega (faktorja)
činitelja v kraljevski vladi in Vas spošt-
ljivo prosimo, da preprečite to in tako delo
gospoda ministra soc. politike in ne dovo-
lite, da se taka nujna vprašanja »lomijo
čez kolena« (= »na vrat na nos rešuje-
jo«) in v skupščini potom amandemana
izvedejo.

V nadi, da bode, gospod predsednik,
to našo udano prošnjo uvaževali in naši
zahtevi prišli nasproti, za kar Vam vna-
prej izjavljamo našo posebno zahvalo.

Prejmite, gospod predsednik, tudi o
tej priliki uverenje našega posebnega spo-
štovanja.

Glavni Savez društev hišnih in zemljiških
posestnikov v Beogradu 25. marca 1926.

Podpisi.

Nov davčni zakon.

Njegove glavne določbe, ki jih je usvo-
jil ministrski svet.

Projekt novega davčnega zakona pre-
šel je skozi ministrski svet z minimalnimi
izprembami ter bode v kratkem predlo-
žen narodni skupščini.

V novem projektu, ki je sedaj defi-
nitiven in ki bode verjetno samo z ma-
limi izjemami spremembami prešel tudi
skozi Narodno skupščino, ker so se z glav-
nimi določbami zedinili vsi člani vlade,
pridrzan je dosedanji davčni sistem objek-
tivnega obdavčenja, ki je bil v glavnem
zastopan v vseh pokrajinah. Za Srbijo in
Črno goro bode novost davek na skupni
dohodek in obdavčenje zemljišča po čistem
donesku, a davek na osebnost je odprav-
ljen. Olajšave za poedine pokrajine obsto-
je v tem, da je odpravljen davek na imo-
vino.

Po novem zakonskem projektu se
plača davek na te objekte na donos od
zemljišča; od zgradb (poslopj) donos od
podjetij, od obrti in poklicnih opravil, od
rent, na dobiček ob javnemu polaganju
računov podvrženih podjetij in na celo-
kupni dohodek.

Zemljiški davek.

Zemljišča so po načinu obdelovanja
razdeljena na njive, vrtove, sadovnjake,
vino, grade, travnike, pašnike, planine,
gozdove, trstike, močvirja, ribnike in je-
zera. Stavbišča v mestih se uvrščajo v naj-
višji razred najboljših zemljišč v dotičnem
kraju. Davčna osnova je katastrski čisti
donos, preračunan na en hektar zemlje.
Kjer še ni davčnega katastra, se zemljišča
izmerijo, v desetih letih pa se mora izvesti
popoln davčni kataster. Davek znaša 20
odstotkov od čistega donosa. Od davka
so oproščena v glavnem ona zemljišča, ki
tudi po dosedanjem zakonu niso plačevala
davka.

Hišni davek.

Davek na poslopja se plačuje od vseh
onih zgradb, ki se oddajajo v najem ali so
namenjena za stanovanja ali drugo upo-
rabo. Davčna osnova je faktično plačana
najemnina ali ona najemnina, ki se bi do-
bila, ako bi se stavba dala v najem. Odbi-
jejo se stroški za vzdrževanja ali amortiza-

cijo in to v glavnih mestih 20% v manjših
mestih 25%, v vaseh 30%. Davek znaša
20% od čiste najemnine. V podeželskih
občinah (»u selima« 5, v industrijskih in to-
varniških podjetjih se plača davek po šte-
vilu sob in sicer 25 Din za vsako odelenje.
Od tega davka so oproščena v glavnem ona
poslopja, ki že po sedajem zakonu niso
plačevala davka.

Davek na podjetja, obrti in poklice.

Ta davek se plačuje na vsa pridobi-
tvena poslovanja ali samostojne poklice,
izvršene v pridobitne svrhe. Semkaj ne
spadajo podjetja, zavezana javnemu pola-
ganju računov, ker plačujejo poseben da-
vek. Vsa podjetja, obrti in poklici se delijo
na tri skupine. V 1. skupino spadajo tr-
govska, obrtna in industrijska ter druga
podjetja in posli, ki se opravljajo s kapi-
talom. V 2. kategorijo spadajo samostojni
poklici, ki se izvršujejo za odškodnino
(svobodni poklici), vlagajoč pri tem v po-
slovanje duševno delo. K 3. skupini se pri-
števajo vsi drugi svobodni poklici, večino-
ma telesno delo.

Kot davčna osnova služi čisti letni do-
nos. V stroške se vračunajo vsi izdatki, ki
so združeni s poklicom ali podjetjem, kar
je v zakonskem osnutku točno označeno:
Davek znaša za prvo skupino 12% od čis-
tega donosa, za drugo kategorijo 8% in
za tretjo 2%. Davka so oproščeni vsi oni
posli, ki ne plačujejo davka tudi po dose-
danjem zakonu, izvzemši kmečke in obrt-
niške zadrage ter uradniške nabavljalne
zadrage, ki plačujejo po novem zakonu
davek kakor druga podjetja, obvezana jav-
nemu polaganju računov; vendar je davek
manjši.

Rentni davek.

Rentni davek se plačuje od vseh do-
nosov iz imovinskih predmetov, in sicer
znaša davek od obresti posojil 15%, od
hranilnih vlog 10%, na dohodke od dru-
gih rent 15%. Oproščene so od tega davka
obresti Poštne hranilnice in ostale rente,
ki se dajejo kot podpora javnopravnega
značaja.

Davek na dobiček podjetij, zvezanih javnemu polaganju računov.

Ta davek plačujejo vse delniške, kom-
anditne družbe na delnice, družbe z
omejeno zavezo, zadrage, rudarske druž-
be, zavarovalnice, pridobitna podjetja dr-
žavnih in samoupravnih edinic in inozem-
ski zasebniki. Za davčno podlago služi
proračunani čisti dobiček enega leta po
stanju, ki ga izkazuje bilanca, sestavljena
na temelju preteklega poslovnega leta. Ob-
širno je določeno, kateri stroški se sma-
trajo za režijske. Davek se plačuje po ren-
tabilnosti podjetja ter je predvidenih 6
davčnih stopenj, in sicer ako znaša čisti
dobiček do 10%, do 15%, do 20%, do
25%, do 30% in preko 30% plačajo a)
zadrage, industrijska in rudarska podjetja
15, 17, 19, 21, 23 in 25% od čistega do-
bička; b) ostala podjetja 20, 22, 24, 26, 28,
30%; c) nabavljalne zadrage 10, 12, 14,
16, 18, 20%; d) kmečke zadrage, ki ne
delijo čistega dobička 5, 7, 9, 11, 13, 15%
od čistega dobička.

Oproščena od davka državna in sa-
moupravna podjetja za javne svrhe in pro-
met, nadalje posebna pooblaščenca podje-
tja, Državna hipotekarna banka in Poštna
hranilnica.

Druge državne doklade odpadejo,
ostanejo pa invalidski davek, davek na po-
slovni promet in komorska doklada.

Dohodninski davek.

Ta davek plačujejo vse pravne in fi-
zične osebe razen družb, zvezanih javne-
mu polaganju računov. V skupno vsoto se

vštejejo vsi dohodki v gotovini ali naravi,
ki imajo denarno vrednost, bodisi da jih
je davčni zavezanec v resnici prejel, ali pa
ima pravico do njih. Odštejejo se le vsi
stroški. Od celokupnega čistega dohodka
znaša davek od prvih 5000 Din 2%, od
nadaljnih 15.000 4,5%, od nadaljnih 20.000
6,5%, od nadaljnih 25.000 6%, od nadalj-
njih 35.000 8,5%, od nadaljnjih 50.000
10%, od nadaljnjih 100.000 11%, od na-
daljnjih 150.000 12%, od nadaljnjih 200.000
13%, od nadaljnjih 400.000 14% in preko
enega milijona dinarjev 15%. Od tega
davka so oproščene le družbe, zavezane
javnemu polaganju računov, potem ino-
zemski poslaniki, zapuščinske blagajne,
vojni invalidi in osebe, čijih dohodek
znaša manj kot 3.600 Din na leto.

Davčni odbori in določitev dohodnine.

V svrhu določitve dohodninskega da-
vka morajo davčni obvezanci predložiti fa-
sijo, ako pa so nepismeni, morajo to na-
praviti ustmeno pri davčnih oblastih prve
stopnje. Dohodnino predpišejo davčni od-
bori, ki obstojajo iz predsednika in 6 od-
bornikov ter 6 namestnikov. Davčni odbor
sme zahtevati od davčnih obvezancev, da
osebno prisostvujejo sejam odbora, ko se
razpravlja o odmeri dohodnine. Pritožbe
proti odmeri se morajo vložiti tekom 15
dni na prizivni odbor.

Davek se plača vsako leto kvartalno:
1. januarja, 1. aprila, 1. julija ter 1. okto-
bra. S 1. januarjem 1927 bodo pričeli de-
lovati davčni odbori.

Naredbe

velikega župana ljublj. oblasti:

a) o pobiranju vodovodne naklade v mestni občini ljubljanski.

Na podstavi § 81. občinskega reda za
mesto Ljubljano dovoljujem sporazumno z
delegacijo ministrstva financ, da sme po-
birati mestna občina ljubljanska v delno
kritje stroškov za vzdrževanje in obrato-
vanje občinskega vodovoda v letu 1926.
posebno 10% no (desetodstotno) vodovod-
no naklado od povprečja najemnin v dvo-
letju 1923./24.

Pridržujem si pravico, da to davščino
lahko vsak čas znižam ali ukinem.

V Ljubljani, dne 25. februarja 1926.

U. br. 147/15.

o pobiranju gostaščine v mestni občini ljubljski.

Na podstavi § 81. občinskega reda za
mesto Ljubljano dovoljujem sporazumno z
delegacijo ministrstva financ, da sme po-
birati mestna občina ljubljanska v letu
1926. gostaščino v izmeri 8% (osem od-
stotkov) od povprečne najemnine, uradno
ugotovljene v dvoletju 1923./24., po odbitku
200 Din.

Najemnine do všteti 200 Din so go-
staščine proste.

Pridržujem si pravico, da to davščino
lahko vsak čas znižam ali ukinem.

V Ljubljani, dne 25. februarja 1926.

U. br. 147/16.

c) o pobiranju kanalske pristojbine v Ljubljani.

Na podstavi § 81. občinskega reda za
mesto Ljubljano dovoljujem sporazumno z
delegacijo ministrstva financ v Ljubljani,
da sme pobirati mestna občina ljubljanska
kanalske pristojbine, uvedene z zakonom
z dne 28. julija 1917., dež. zak. št. 40, in
sicer v izmeri 2% povprečne najemnine,
uradno ugotovljene v dvoletju 1923./1924.,
tudi v koledarskem letu 1926.

Pridržujem si pravico, da to davščino lahko vsak čas znižam ali ukinem.

V Ljubljani, dne 25. februarja 1926.

U. br. 147/17.

Te naredbe so objavljene v Uradnem listu št. 19, glej str. 82—84. — Skupne občinske naklade na najemnine znašajo torej v Ljubljani v letu 1926 20% od povprečnih najemnin iz dvoletja 1923/1924. Znižale so se torej na našo prošnjo za 4%, kar z zadovoljstvom ugotavljamo kot vspeh. Za drugo leto pa upamo na izdatno znižanje navedenih davščin. Ker so posestniki v prvem četrtletju t. l. plačali navedene doklade vže po starem višjem predpisu, jim bode mestno knjigovodstvo v majem roku to diferenco zravvalo in od zapadlih obrokov odračuvalo.

Dr. J. Ri:

Kako sodi višje stanovanjsko sodišče v Zagrebu.

Priobčujemo v par vprašanih stališče viš. stanovanj. sodišča v Zagrebu, katerega so podrejena tudi vsa stan. sodišča I. stopnje v Sloveniji in je to stališče omejenjene zadnje instance merodajno za vse stanovanjske spore pri nas.

1. Od katerega dne gre hiš. lastniku najemnina po novem stanov. zakonu z dne 15. 5. 1925. — Višje stanov. sodišče je pred nekaj meseci izpremenilo svoje dotodanje naziranje, da gre hiš. lastniku, ako ni bil sklenjen med njim in najemnikom drugačen dogovor, nova najemnina, ki jo določa čl. 12. že od 15. 5. 1925 dalje. — Začelo je priznavati novo najemnino šele od prvega dne meseca, ki sledi vložitvi tožbe za zvišanje najemnine, kar pa je bilo popolnoma nepravilno ter je odgovarjalo le prejšnjemu stanov. zakonu. Zadnji čas pa se je postavilo viš. stanov. sodišče zopet na pravilno stališče ter je z odločbo Br. 558/1926 z dne 23. marca 1926 razsodilo, da ima najemnik plačati najemnino po novem stanov. zakonu od 15. 5. 1925 dalje in to za to, ker je v tem slučaju hišni lastnik takoj, ko je stopil sedanji stanov. zakon v moč, zahteval od najemnika povišano najemnino ter je jemal odtlej od najemnika vsa plačila le na račun. V vseh slučajih torej, v katerih je hiš. lastnik takoj, ko je novi stanov. zakon stopil v veljavo ali pa še prej naznanil najemniku, da stara najemnina ne velja več in da bo zahteval najemnino, kakor jo bo določil novi stanov. zakon ter je pri plačilu najemnine od 15. 5. 1925 dalje vedno izrečno dejal najemniku, da vzame najemnino le na račun — mora stanov. sodišče. I. stopnje prisoditi hiš. lastniku, ako toži na zvišanje najemnine, novo najemnino po čl. 12 stanov. zak. za ves čas od 15. 5. 1925 dalje. Pritožba na viš. stan. sodišče v Zagrebu zoper vsako drugačno odločbo I. instance mora imeti torej odslej uspeh ter se je sklicevati v pritožbi na zgoraj navedeno odločbo viš. stan. sodišča br. 558/1926 z dne 23. 3. 1926.

2. Kako naj se formulira tožba za odpoved po čl. 10 lit. a) in c) stan. zakona, če ima hiš. lastnik več najemnikov? Hišni lastnik sme po čl. 10 lit. a) in c) stan. zakona, ako rabi stanovanje zase ali pa za oženj. sina ali omož. hčer oz. če mu je do sedanje staovanje, ki je že ima v svoji hiši, pretesno. V vseh teh slučajih pa sme odpovedati le tistemu najemniku, ki je med vsemi najemniki ekonomično najmočnejši, t. j. najlažje gmotno izhaja. Ker pa hišni lastnik le redko ve, kdo izmed njegovih najemnikov je gospodarski najmočnejši, oziroma vsaj težko more dokazati premoženjsko stanje vseh svojih najemnikov, —

so bile tožbe za odpoved po čl. 10 lit. a) in c) za hišnega lastnika precej riskantne, če je tožil le enega samega najemnika. — Hiš. lastnik je v dobri veri izbral najemnika, ki se mu je zdel najpremožnejši, pri razpravi pa tega ni mogel dokazati, ker se je toženec izgovarjal na vse druge najemnike, češ, da so oni boljše situirani kot on sam ter pri tem navajal bremena, o katerih hiš. lastnik ni vedel in ni mogel vedeti. Tako se je dostikrat pripetilo, da je hiš. lastnik propadel ter moral odpovedovati zopet drugemu najemniku, pri katerem pa je riskiral ravno isto kot pri prvem. Stvar ni zlepa prišla do konca, hiš. lastniki oz. njihovi otroci pa ne do stanovanja. Višje stanov. sodišče se je za to pred nekaj meseci postavilo na stališče, da more hiš. lastnik tožbo za odpoved po čl. 10 lit. a) in c) vložiti ob enem zoper več najemnikov ter more v tožbi predlagati, da naj se odpoved uveljavi zoper tistega najemnika, glede katerega se pri razpravi dokaže, da je ekonomično najmočnejši. Stanov. sodišče I. stopnje ima tako obenem razpravljati z vsemi tistimi najemniki, ki so ekonomično precej močni in na podlagi izjav in medsebojnih pričevanj vseh teh najemnikov takoj pri prvi razpravi lahko ugotovi, kdo izmed najemnikov v hiši je ekonomično najmočnejši ter mora na podlagi edine tožbe hiš. lastniku zoper enega izmed toženih najemnikov na vsak način ugoditi. Da toži hiš. lastnik po čl. 10 lit. a) ali c) več najemnikov obenem, je važno tudi vsled tega, ker se ima najemnik, ki mu je odpovedano po čl. 10 lit. a) oz. c) izseliti itak šele najkasneje v 6 mesecih ter bi hiš. lastnik, ako bi tožil za odpoved posamič in bi prvič tožbo izgubil ter moral za to drugemu najemniku odpovedovati, čakal na stanovanje v lastni hiši ne 6, ampak lahko tudi 12 mesecev, ker bi pravde toliko časa teklo.

Naši shodi.

Da razširimo in izpopolnimo našo organizacijo v ljubljanski okolici in da zamo-rejo dobiti posestniki v raznih zadevah potrebe informacije, smo na izražene želje pričeli prirejati v ljubljanski okolici in drugod shode. Na teh shodih smo v prvi vrsti protestirali proti previsokim davkom v Sloveniji, v drugi vrsti pa dajali pojasnila o stanovanjskem zakonu. Prvi tak protestni shod se je vršil dne 24. februarja 1926 ob 6. uri zvečer v prostorih restavracije g. Fr. Nereda v Rožni dolini za posestnike iz Viča, Gline in Rožne doline, na katerem so bili zlasti Rožnodolci zelo dobro zastopani. Shodu je predsedoval g. Fr. Javornik, trgovec in posestnik iz Gline, ki je najprej obširno in temeljito poročal o davčni preobremenitvi Slovenije, davčni reformi ter raznih drugih davčnih in finančnih zadevah v naši državi. Poročevalčeva izvajanja so navzoči sprejeli z velikim zanimanjem, nakar je isti podal razne odgovore o stanovanjskem vprašanju. Shoda se je udeležil tudi g. župan Petrovič, ki je sam v obširnem govoru pojasnjeval občinske zadeve v občini Vič in o velikih bremenih in nalogah, ki jih ima izvrševati občina. Nujna je naprava vodovoda za Rožno dolino, kanalizacijo, kolodvor in druga neodložljiva dela. Vse to pa bo združeno z velikimi stroški, za kar bo težko najti pokritja. Občinska doklada za hišnonajemninski davek sicer znaša zdaj 100% in je visoka za posestnike, občini pa donša tako neznatno svoto, da je župan pripravljen to doklado v prihodnje znižati, občina pa bo morala iskati dohodkov v drugih virih, zlasti pri vžitini, katera že sedaj donša občini največ prihodkov.

Ravno radi nepremagljivih stroškov v občini, se je sprožilo na shodu vprašanje

priključitve v prvi vrsti Rožne doline mestni občini ljubljanski. Predsednik Frelih je pri tem pojasnil davčno stran v tem vprašanju za hišne posestnike, kateri bodo po novi davčni reformi zlasti v ljubljanski okolici na novo obremenjeni, medtem ko ljubljanski hišni posestniki plačujejo mnogo nižjo občinsko doklado ter nimajo nobenih cestnih, okrajnih in drugih doklad. Ravno radi tega bo treba temeljite in nepristranske presoje, če bi ne kazalo ravno hišnim posestnikom pričeti akcije za priključitev k Ljubljani.

Predsednik Frelih ni hotel pri tem nagovarjati na nobeno stran in je nepristransko pojasnjeval razloge, ki govore za ali proti priključitvi. Iz govorov raznih navzočih pa se je videlo, da bi bila velika večina za to, da se pridružimo mestni občini ljubljanski, ki bi stem mnogo lažje prišel do raznih udobnostih in neodložljivih naprav.

Gospod župan Petrovič je večkrat posegel v debato ter potem pokazal, kako potrebna je sloga in skupen nastop vseh davkoplačevalcev, kar mnogo doprinese do ublaženja nasprostva med posestniki in najemniki.

Predsednik Frelih je nato prebral resolucije, ki so se sprejele jednoglasno z velikim pritrjevanjem. Na shodu se je izrazila želja, da bi se v kratkem zopet vršil tak gospodarski sestanek na Glineah, kar je predsednik Frelih obljubil storiti, ker se je pokazala na shodu živa potreba za nadaljevanjem sličnih gospodarskih shodov. Gospod predsednik Javornik je zaključil shod v zahvalo za podana poročila ter izrazil željo, da se organizaciji priključijo vsi posestniki, ker le na ta način zmoremo zboljšati svoje slabo stanje.

Dne 26. februarja 1926 se je vršil ob 10. uri dopoldne v salonu gostilne »Pod lipo« v Mostah protestni shod hišnih in zemljiških posestnikov za občino Moste, na katerega je bil poslan tudi policijski komisar. Shodu je predsedoval g. Weithauser, ki je kazal takoj ob pričetku govora na potrebo organizacije, na kar je naprosil g. predsednika Freliha iz Ljubljane, da poroča po določenem dnevnem redu, kar je napravil g. Frelih v dolgem in temeljitem govoru. Dasiravno so bili isti dan posestniki zadržani po raznih drugih opravkih, vendar je bil shod dobro obiskan. Iz poročevalčevih izvajanj so navzoči videli kako potrebna je organizacija vseh posestnikov v državi, ker le po tej bodo dosegli pravice in znižanje bremen, na drugi strani pa dobe brezplačna, potrebna pojasnila. Ker se je hišni davek z raznimi dokladi poviševal od leta do leta, je bilo treba zastaviti vse moči, da se ta davek oprostí raznih avtonomnih doklad, kar se je doseglo v tekočem letu tudi v Mostah, ko se je občinska doklada znižala na 20%, okrajna pa vsled državnega zakona v zadnjih dvanaštinah na 100% tako, da bo hišni posestnik v občini Moste plačeval v letu 1926 od 100 Din najemnine 53 Din hišno najemninskega davka z vsemi dokladi vred, torej tudi z invalidnim davkom in vojno komorno doklado. Po poročilu so se prebrale resolucije, ki so jih navzoči jednoglasno odobrili, nakar je predsednik g. Weithauser zaključil lepo uspeli shod s pozivom na nadaljno delo in pristop k organizaciji. Kakor se nam poroča so bili vsi posestniki s shodom zelo zadovoljni in pripravljeni razširiti organizacijo na vse ondotne posestnike. Oni pa, kateri niso na shod prišli ali bili zadržani, so svojo odsotnost obžalovali in izjavili, da hočejo prihodnjič vsi priti na taka gospodarska, nepolitična predavanja.

Shod posestnikov za Šoštanj in okolico se je vršil v nedeljo, dne 14. marca 1926 dopoldne v dvorani hotela »Jugoslavija« v

Šoštanju. Shodu je predsedoval g. Schwarz, poročilo o davčnih razmerah v državi, zlasti v Sloveniji je obširno podal zvezni predsednik g. Frelih iz Ljubljane. Navzoči posestniki so uvideli potrebo nepolitične organizacije, v kateri bi lahko z uspehom urejevali svoje gospodarske zadeve, ter se skupno borili proti previsokim davčnim obremenitvam. Posestniki so se zlasti pritoževali, da ne dobe pri davčnem uradu davčnih knjižic, v katerih bi bili natančno predpisani vsi davki, kakor tudi izvršena plačila. Navzoči posestniki so sklenili, da bodo skušali ustanoviti društvo hišnih posestnikov za Šoštanj in okolico. Predlagane resolucije so se odobrile ob splošnem pritrjevanju. Shod je brzojavno pozdravilo društvo hišnih posestnikov iz Maribora.

Na praznik dne 19. marca 1926 ob 10. uri je bil sklican shod posestnikov iz Krškega in sosednih občin v hotel g. Gregoriča. Shodu je predsedoval g. tov. Rozman, ki je podal besedo zveznemu predsedniku g. I. Frelihu iz Ljubljane, ki je nad poldrugo uro trajajočem govoru razlagal različne davčne sisteme v naši državi in nenakomerno obdačenje davkoplačevalcev v naši državi. Bičal pri tem nezdrave politične razmere in brezplodno delovanje Narodne skupščine, od katere ni v dohlednem času pričakovati, da bi izvršila prepotrebno davčno reformo, če ne bodo vsi davkoplačevalci z največjo energijo tega zahtevali od narodnih poslancev. Le če bomo skupno nastopali, bodo tudi merodajni faktorji uvideli, da je treba davčna bremena v Sloveniji olajšati oziroma jih izenačiti z drugimi pokrajinami. Shod je bil dobro obiskan, posebno od okoliških zemljiških posestnikov, ni nam pa jasno, zakaj je izostalo od shoda mnogo večjih posestnikov iz Krškega, ki najbrže tudi težko prenašajo sedanje davčne obremenitve in želijo olajšanja, a se jim ne zdi vredno se udeleževati tako važnih zborovanj. — Nekateri agilnejši hišni posestniki pa so prevzeli nalogo, da ustanove društvo posestnikov za Krško in okolico ter bodo nabirali člane od posestnika do posestni-

ka. Prečitane resolucije so se sprejele z odobravanjem, nakar je gosp. predsednik zaključil shod z željo, da se prihodnjega takega zborovanja udeleže prav vsi posestniki. Obenem se je zahvalil poročevalcu za temeljita poročila.

Razno.

Občni zbor društva hišnih posestnikov v Trbovljah se vrši v nedeljo 25. aprila t. l. ob 1/23. uri popoldne v Trboveljski šoli z običajnim dnevnim redom. Razen tega bo predaval zvezni predsednik gosp. Frelih iz Ljubljane o raznih stanovskih zadevah in podajal potrebna pojasnila o stanovanjskem zakonu. Na shod so vabljeni vsi hišni in zemljiški posestniki iz Trbovelj in sosednih vasi in je dolžnost vsakega posestnika, da pride na ta shod, da s tem zopet poživimo organizacijo in se okrepimo za nadaljnje delo, katerega leži ogromno pred nami. Na posestnikih samih je, da se zavedajo svojih dolžnosti sebi v korist. Od vsake hiše mora priti vsaj eden, naj bo član društva ali ne. Kongres hišnih in zemljiških posestnikov obenem glavna skupščina Glavnega saveza društva hišnih posestnikov iz naše države se vrši 6., 7. in 8. septembra 1926 v Ljubljani, nakar že danes opozarjamo vse ljubljanske in ostale posestnike v Sloveniji, da že sedaj pričnejo s pripravami za veliko udeležbo na tem kongresu. Povabijo se na kongres tudi zastopniki posestniških organizacij iz Nemške Avstrije, Čehoslovaške, Francije i. t. d.

Naročnina za »Moj dom«. Zadnji številki »Moje doma« smo priložili položnice za plačilo naročnine za leto 1926, a se je do sedaj odzvalo zelo malo posestnikov in poslalo zapadlo naročnino. Prosimo, da to vsi brez odlašanja store, ker drugače ne moremo lista vzdrževati ter s ponovnim terjanjem potratimo preveč časa, ki ga lahko porabimo za važnejše stvari.

Članarina za ljubljanske hišne posestnike. Vkljub velikim uspehom naše organizacije in večkratnim pozivom še do danes ni plačalo niti polovico hišnih posestnikov članarine za l. 1926, kar moramo odločno grajati. Pozivljamo vse zamudnike, da to gotovo store še pred občnim zborom.

Donos direktnih davkov. — Po uradnih podatkih se je v naši kraljevini pobralo v času od 1. aprila 1925 do 31. januarja 1926, to je v prvih desetih mesecih proračunskega leta 1925-26, brez izrednega pribitka in invalidskega davka v celoti 849 milijonov dinarjev neposrednih davkov. Plačilo se na posamezne pokrajine razdeli sledeče: Hrvatska in Slavonija 160.8 milijonov, Bosna in Hercegovina 86.1 milij., Vojvodina 264.8 milij., Slovenija 121.3 milij., Dalmacija 26.6 milij. in Srbija ter Črnagora 46.5 milij. dinarjev. Najznatnejše prekoračenje proračuna izkazuje Slovenija in Dalmacija, to je pokrajine, v katerih se pobirajo davki po bivših avstrijskih zakonih in sicer Slovenija za preko 108 % in Dalmacija za približno 100 %.

Še veliko večja bo razlika pri v isti dobi vplačanih izvanrednih pribitkih in invalidskem davku, ki Slovenijo radi previsoke davčne podlage neprimerno visoko obremenjujejo v primeri z drugimi deli naše države. Ko dobimo podatke o teh uplačilih, jih bomo priobčili v našem listu.

Zamenjava stanovanj. Ker nam je znano, da želi mnogo posestnikov svoje najemnike zamenjati in ravno tako tudi najemniki svoje stanovanje, prevzame zamenjavo stanovanj naša društvena pisarna.

Uprava hiš. V sedanjem času imajo hišni posestniki z najemniki mnogo posla, bodisi glede ureditve najemnin, bodisi glede drugih zadev, nadalje poskrbeti razne pisave, izkaze itd., radi česar marsikak posestnik noče vsled pomanjkanja časa oskrbovati sam hiš, temveč izroča upravo tujim osebam. Prvo društvo hišnih posestnikov preskrbi oz. prevzame samo upravo proti povračilu prav neznatnih stroškov. Da naši člani ne bodo z upravo hiš imeli prevelikih stroškov, naj vsekar radi uprave hiš vprašajo v naši pisarni.

Trboveljski premog, drva, koks, angleški premog, šlezjske brikete dobavlja „ILIRIJA“, LJUBLJANA
Kralja Petra trg 8   Telefon 220
Plačilo tudi na obroke.

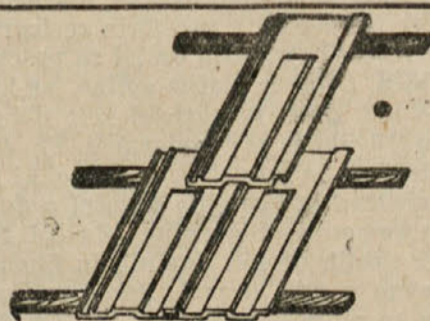
Vodovodni Instalater,
klepar in krovec

zaloga škrlc (strešnikov)

Teodor Korn

Ljubljana

Poljanska cesta številka 8

Miklošičeva cesta št. 13

Najtrpežnejše strešno kritje!

Združene opekarne, d. d. v Ljubljani
prej VIDIC-KNEZ, tovarne na Viču in na Brdu,
nudijo v poljubni množini, takoj dobavno, najboljše
preizkušene modele strešnikov, z eno ali dvema zare-
zama, kakor tudi bobrovcev (biber) in

zidno opeko

Stekleni strešnik je stalno v zalogi.

Na željo se pošljeta takoj popis in ponudba!

Telefon interurb. št. 733.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Dunajska cesta (v lastni palači)

Ustanovljena 1900

Delniška glavica in rezervni zakladi okrog Din 60,000.000.

Čekovni rač. št. 10.509. — Brzojav. naslov: Banka Ljubljana. — Telef. št. 261, 413, 502, 503, 504.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Podružnice: Brežice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst, ter agencija Logatec.